

Україна: **Захист цивільних осіб у збройному конфлікті** **Оновлення, листопад 2024 року**

Будівля в селі Царичанка (Дніпропетровська область), що постраждала від ракетного обстрілу 30 листопада 2024 року.

10 грудня 2024 року

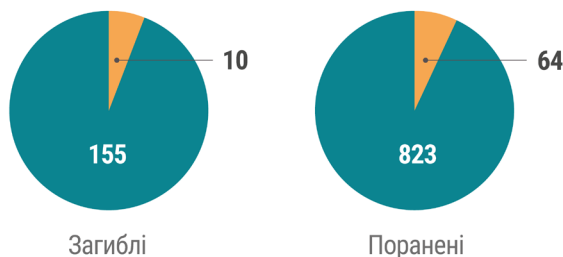
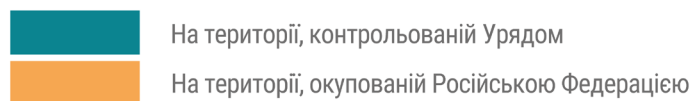
Резюме

- У листопаді в Україні загинуло щонайменше **165 цивільних осіб** і **887 отримали поранення**. Вісім дітей загинули і 57 отримали поранення. Хоча кількість жертв (випадків загибелі та поранення) у листопаді була меншою, ніж у жовтні, вона суттєво перевищує показники листопада 2023 року (113 загиблих; 363 поранених).
- Переважна більшість жертв серед цивільних осіб (**93 відсотки**)¹ та пошкоджень освітніх і медичних закладів (**97.5 відсотків**)² продовжували відбуватися на території, контрольованій Урядом України.
- 42 відсотки жертв (65 загиблих; 372 поранених) стали наслідком застосування російськими збройними силами **далекобійної зброї** (ракет і баражуючих боєприпасів), що свідчить про значне збільшення порівняно з попередніми місяцями. Жертви серед цивільних осіб від ракет і боєприпасів були зафіксовані в 11 областях України.
- Російські збройні сили відновили широкомасштабні, скоординовані **атаки на енергетичну інфраструктуру України**. Станом на початок листопада, остання атака сталася у серпні. Дві атаки в листопаді пошкодили **24 об'єкти з виробництва та розподілу електроенергії в 13 областях**, включно з об'єктами, задіяними в перетворенні та передачі електроенергії з атомних електростанцій, що призвело до аварійних відключень електроенергії в багатьох регіонах та відновлення щоденних планових відключень електроенергії по всій країні.
- **Близько 57 відсотків жертв у листопаді сталися поблизу лінії фронту**, переважно внаслідок повітряних бомбардувань, артилерійських обстрілів, ударів з реактивних систем залпового вогню та безпілотників ближнього радіусу дії. Найбільша кількість жертв зафіксована в **Херсонській та Донецькій областях**. Авіабомби призвели до 14 відсотків від загальної кількості жертв.³
- У Херсонській області атаки **з безпілотників ближнього радіусу дії** (дронів) майже щодня призводили до загибелі та поранень цивільних осіб, що склало майже половину жертв серед цивільних осіб в регіоні в листопаді.⁴

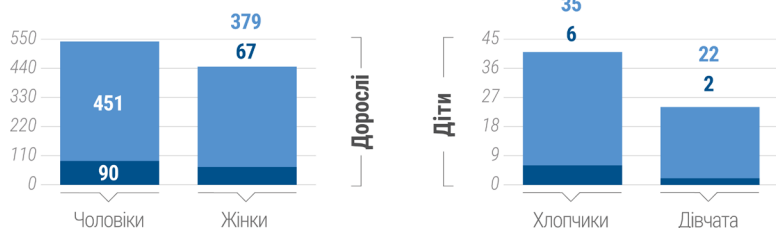
Жертви серед цивільних осіб у листопаді 2024 року⁵

Усього: **1052** цивільних осіб { **165** загиблих **887** поранених

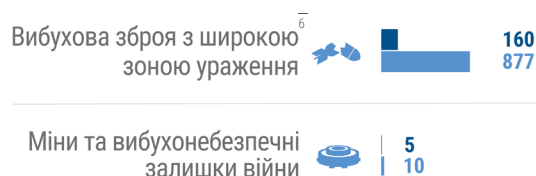
1. За територією, де вони сталися

2. За віком та статтю

3. За типом зброї/інциденту

Випадки руйнування та пошкодження медичних закладів і закладів освіти у листопаді 2024 року

Показові інциденти

- 5 листопада в результаті ракетного обстрілу в Запоріжжі загинуло 8 цивільних осіб (7 чоловіків і 1 жінка) і 24 отримали поранення (19 чоловіків і 5 жінок).
- 7 листопада у Запоріжжі загинуло 9 цивільних осіб (4 чоловіки, 4 жінки та 1 хлопчик) і 42 отримали поранення (21 жінка, 17 чоловіків, 3 хлопчики та 1 дівчинка) в результаті атаки авіаційними бомбами.
- 17 листопада внаслідок скоординованого ракетного обстрілу та застосування боєприпасів було пошкоджено 17 об'єктів енергетичної інфраструктури в 11 областях. Ця атака також призвела до загибелі 6 цивільних осіб і щонайменше 14 отримали поранення, в тому числі 2 дітей, спричинила відключення електроенергії по всій країні, а також пошкодження житла і майна.
- 17 листопада в результаті ракетного обстрілу житлового району в Сумах загинуло 11 цивільних осіб (5 жінок, 4 чоловіків, 1 хлопчик і 1 дівчинка) і 74 отримали поранення (32 чоловіки, 27 жінок, 8 хлопчиків і 7 дівчаток).
- 18 листопада у Глухові (Сумська область) в результаті атаки баражуючими боєприпасами загинуло 12 цивільних осіб (7 жінок, 4 чоловіків і 1 хлопчик) і щонайменше 6 (3 жінки, 1 чоловік, 1 хлопчик і 1 дівчинка) отримали поранення. Більшість жертв були внутрішньо переміщеними особами.
- 26 листопада в окупованій Новій Каховці (Херсонська область) артилерійські снаряди влучили в автобус неподалік від автобусної зупинки, в результаті чого загинули щонайменше 3 жінки і були поранені 10 цивільних осіб (8 жінок і 2 чоловіків).
- 28 листопада обстріл ракетами та баражуючими боєприпасами пошкодив 17 об'єктів енергетичної інфраструктури в 11 областях, що додатково погіршило складну ситуацію з постачанням електроенергії в Україні. Внаслідок атаки було поранено щонайменше одну жінку.
- 30 листопада ракета влучила в житлові квартали села Царичанка (Дніпропетровська область), пошкодивши автобус, що був на маршруті. В результаті атаки загинули 3 жінки та 24 цивільні особи (13 жінок, 10 чоловіків і 1 хлопчик) отримали поранення.

"Через обстріли ми виходимо з дому лише двічі на тиждень, щоб купити продукти. Але тільки за умови, що ніч і ранок пройшли спокійно. Сигнали тривоги, авіабомби, безпілотники - завжди є ризики".

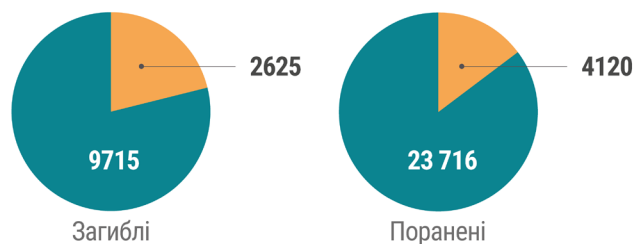
- 58-річна жінка з Херсона описує вплив загрози нападу на її життя

Жертви серед цивільних осіб з 24 лютого 2022 року ⁷

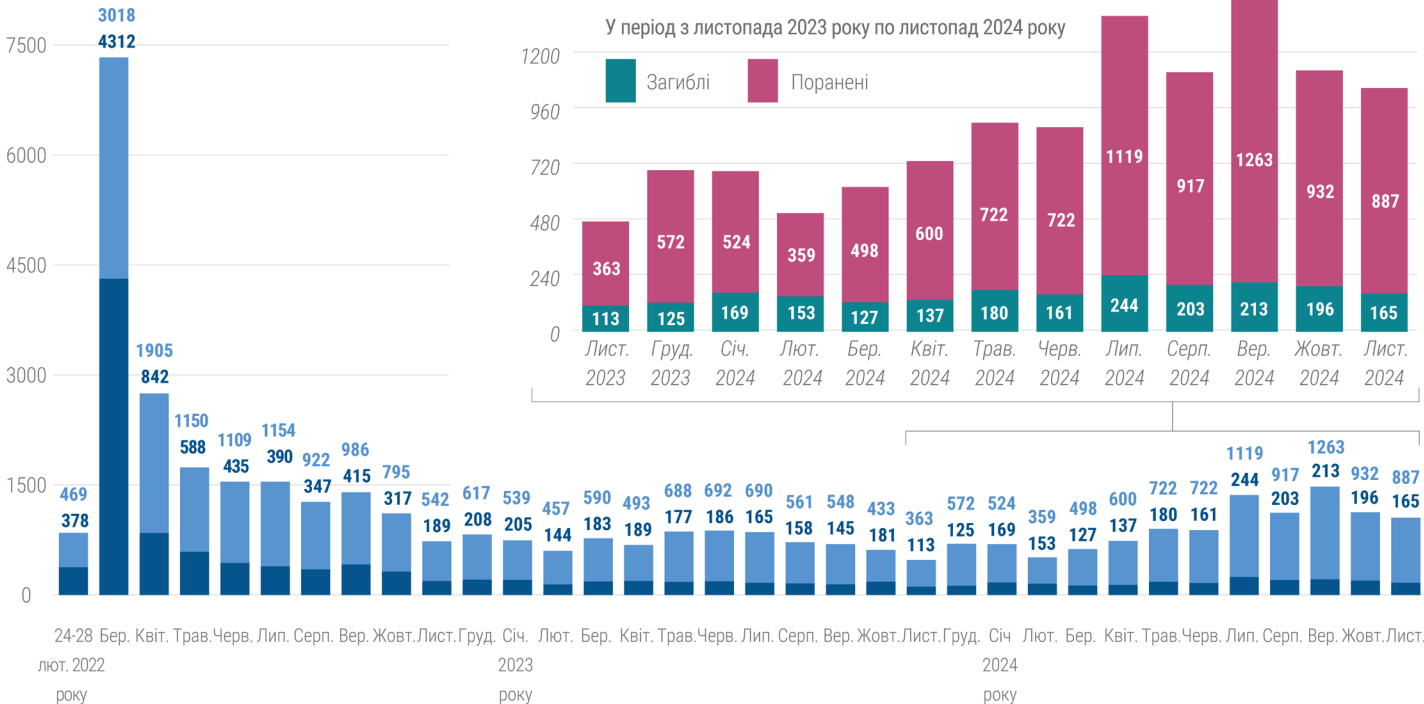
Усього: **40 176** цивільних осіб { **12 340** загиблих **27 836** поранених

1. За територією, де вони сталися

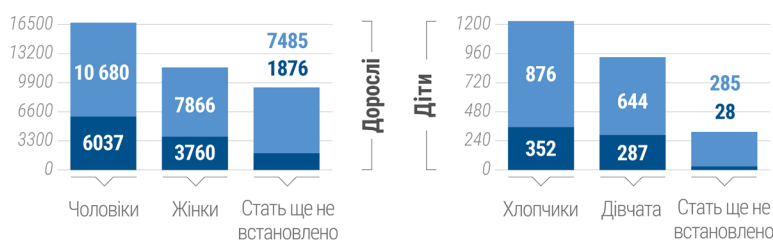
■ На території, контрольованій Урядом
■ На території, окупованій Російською Федерацією

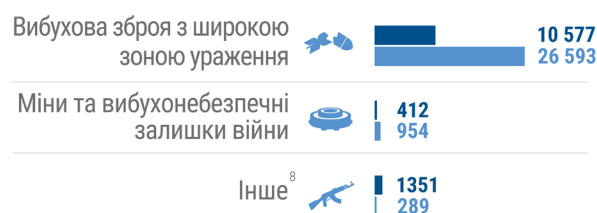
2. По місяцях

3. За віком та статтю

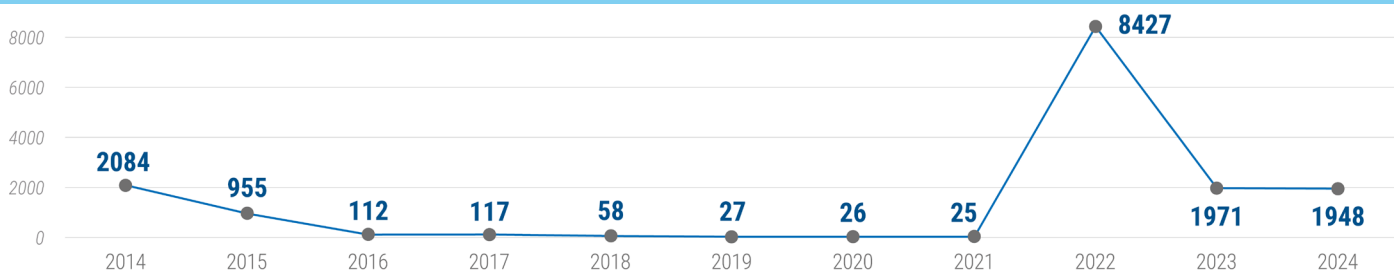
4. За типом зброї/інциденту

Випадки руйнування та пошкодження медичних закладів й закладів освіти з 24 лютого 2022 року

Загальна кількість загиблих цивільних осіб з 2014 року

Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні

ММПЛУ збирає інформацію про шкоду, заподіяну цивільному населенню через насильство, пов'язане з конфліктом, із широкого кола джерел, як-от інтерв'ю з жертвами, їхніми родичами та свідками; інформація з відкритих джерел, зокрема фотографії та відеоматеріали; документи й висновки судово-медичної експертизи; матеріали кримінальних справ; судові документи; доповіді міжнародних і національних неурядових організацій; публічні повідомлення правоохоронних і військових органів; дані медичних закладів і місцевих органів влади.

Усі джерела та інформація оцінюються на предмет їх відповідності та достовірності та перехресно звіряються з іншою інформацією. У деяких випадках перевірка інформації займає деякий час. Це означає, що в разі отримання додаткової інформації висновки щодо втрат серед цивільних осіб можуть бути переглянуті, а цифри можуть змінюватися. Статистичні дані, представлені в цьому звіті, ґрунтуються на даних щодо конкретної шкоди, заподіяної цивільному населенню, за умови, що дотриманий стандарт доведення, який передбачає наявність «достатніх підстав вважати», а саме тоді, коли, спираючись на сукупність перевіреної інформації, звичайний розсудливий спостерігач мав би

достатні підстави вважати, що шкоду було заподіяно, як описано. ММПЛУ називає інформацію, що відповідає цьому критерію, «перевіреною». Якщо ММПЛУ ще не підтвердила інформацію щодо жертви або не повідомила про окремий випадок смерті або поранення, це не обов'язково означає, що ММПЛУ встановила, що ця особа є активним членом збройних сил або безпосередньо брала участь у бойових діях. У багатьох випадках невизнання особи цивільною особою свідчить про брак інформації, а не про підтвердження статусу особи як комбатанта.

Фактичний масштаб шкоди, заподіяної цивільному населенню, – як втрат серед цивільних осіб, так і пошкоджень інфраструктури, – ймовірно, є значно більшим, тому що багато повідомлень про таку шкоду, особливо за період відразу після повномасштабного збройного нападу від 24 лютого 2022 року, неможливо перевірити через велику кількість повідомлень і відсутність доступу до відповідних районів. Кількість втрат серед цивільних осіб, ймовірно, є заниженою в містах, де на початку збройного нападу в 2022 році велися тривалі інтенсивні бойові дії – як-от Маріуполь (Донецька область), Лисичанськ, Попасна і Северодонецьк (Луганська область).

¹ 978 жертв серед цивільних осіб на території, контрольованій Урядом України, і 74 - на території, окупованій Російською Федерацією.

² 79 на території, контрольованій Урядом України, і 2 на території, окупованій Російською Федерацією.

³ 19 загиблих та 131 поранений.

⁴ Атаки з використанням безпілотних літальних апаратів малого радіусу дії (дронів) спричинили 118 з 246 жертв серед цивільних осіб в Херсонській області в листопаді.

⁵ Справжня кількість може бути більшою, оскільки деякі звіти все ще потребують підтвердження.

⁶ Інциденти, у яких цивільні особи були вбиті або поранені внаслідок обстрілів з артилерії, танків та реактивних систем залпового вогню (РСЗВ), використання крилатих та балістичних ракет (повітряного, морського та наземного базування) і авіаударів, у тому числі внаслідок застосування баражуючих боеприпасів та інших безпілотних літальних апаратів (БПЛА).

⁷ Збільшення загальних цифр у цьому оновленні порівняно з попереднім оновленням пов'язане не лише з втратами, які сталися протягом звітного періоду, оскільки УВКПЛ також продовжує підтверджувати втрати та пошкодження цивільної інфраструктури, які сталися до звітного періоду.

⁸ Інциденти, у яких цивільні особи були вбиті або поранені внаслідок вогню зі стрілецької зброї та легкого озброєння (СЗЛО), у тому числі внаслідок перехресного вогню, снайперського вогню, інцидентів із надмірним застосуванням сили (інциденти, під час яких військові відкривали вогонь по цивільних особах, сприймаючи їх як загрозу) та умисних вбивств, а також внаслідок побиття, ножових поранень і дорожньо-транспортних пригод за участю військових автомобілів або цивільних автомобілів, керованих військовими у зоні бойових дій.